

SALÁTA

A friss zöldsaláta, különösen a téli hónapokban, az egészség jelképe. Ám a vizsgálatok szerint az üvegházi saláta a vegyszermaradékokkal leginkább szennyezett zöldség.

A hazai felelős hatóság által évente elvégzett növényvédőszer-maradék vizsgálati eredményei alapján az esetek több mint felében vegyszerekkel szennyezett zöldségünk a primőr saláta. Az unió többi országához hasonlóan hazánkban is a leggyakrabban különféle, az egészségünkre kockázatot jelentő gombaölő vegyszereket kimutatni. Több, a világ nagy részén már betiltott, veszélyes lehetséges rákkeltő anyagot is ki lehetett mutatni, illetve egyes növényvédőszer-maradékokat az egészségügyi határérték tízszeresében is mértek.

A 2007. évi húsvéti növényvédőszer ellenőrzések során a vizsgált minták közel egyharmada (!) tartalmazott a megengedettnél több permetszert, sajnos a nagyságrendi határérték átlépések is általánosnak bizonyultak. A razziák során a határértéket átlépő termékek 2/3-a fejessaláta volt. A vizsgált biosaláták azonban növényvédő szermentesnek bizonyultak.

A 2006. évi vizsgálatok során összesen 184 salátamintát vizsgáltak meg (melyből 24 külföldi eredetű volt). A minták több mint felében kimutatható mennyiségű növényvédő szert találtak, sőt egy esetben 7-féle hatóanyagot is kimutattak a mintából. A vizsgálati eredmények alapján a salátát gyakran nem engedélyezett szerekkel permetezték.

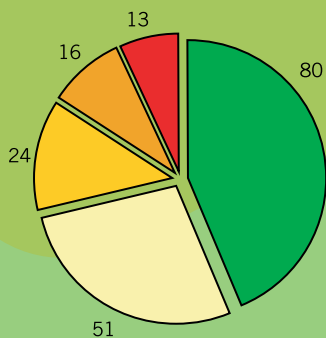
A 2005. évi vizsgálatok során hazánkban összesen 180 salátamintát elemeztek a hatóságok (ebből 17 külföldi eredetű volt). A minták több mint felében kimutatható mennyiségű növényvédő szert találtak. A hazai adatok szerint 2005-ben a saláta közel felét kezelték folpettel, illetve diklórfossal, a vinklozolin hatóanyag felhasználási aránya 29 százalék.

A hazai mintákból 10 tartalmazott a megengedett határérték felett növényvédő szereket, egyes esetekben közel 10-szeres mennyiségben. Határérték felett jelentek meg, pl. a folpet, azoxistrobin, permetrin, dimetoát hatóanyagok. Az importált termékekben 2 alkalommal találták meg a salátában nem engedélyezett klórtalonil nevű hatóanyagot.

2004-ben a 156 darab salátamintából összesen 21-féle növényvédő szert sikerült kimutatni, melyek közül az azoxistrobin, a ditiokarbamátok, az improdion, a procimodon és a vinklozolin kerültek elő leggyakrabban. Külön figyelmet érdemel néhány kiugróan magas szermaradványérték (azoxistrobin 12 mg/kg, dimetoát 16 mg/kg, ditiokarbamát 13 mg/kg), hiszen ezek az egészségügyi határérték 10-szeresét is elérhetik.

A megtalált hatóanyagok közül több súlyos, hosszú távú, nehezen visszafordítható egészségkárosodást okozhat, például a gombaölő hatású vinklozolin feltételezhetően mutagén, és

2006-OS MÉRÉSI ADATOK
(184 MINTA)

- nincs kimutatható szennyezés
- 1-féle szermaradék
- 2-féle szermaradék
- 3-5-féle szermaradék
- határérték felett szennyezett

megzavarja a melegvérű állatok hormonális rendszerét. Állatkísérletekben a vinklozolin hatására négy generáción keresztül kimutatható termékenységszűkülés jelentkezett a hím egyedeknél. A procimodon az USA Környezetvédelmi Hivatal szerint emberen valószínűleg rákkeltő és mutagén. 2004 telén a Greenpeace a hazai salátában ditiokarbamátokból az egészségügyi határértéknek közel hatvanszorosát találta. A saláta rovarkártevői ellen gyakran alkalmazott diklórfosz az emberen lehetséges rákkeltő és mutagén anyag, melynek használata ellen a Levegő Munkacsoport már többször tiltakozott a városi szünyogirtással kapcsolatosan.

A legtöbb esetben még nem ismert, hogy a szervezetbe kerülő többféle növényvédő szer (és más a háztartásokban fellelhető vegyi anyagok) együttesen milyen hatással vannak az emberi szervezetre. Egyes konkrét kutatási eredmények szerint gyakran a különféle szennyeződések együttesen többszörösére növelik az egészségkárosodás valószínűségét, mint külön-külön, így az egészségügyi határérték alatt jelenlévő szermaradékok is kockázatot jelentenek.

A korai saláta minőségét a növényvédő szerek jelenlétének kívül jelentősen rontja azok magas nitráttartalma, mely nagyobb mennyiség fogyasztása esetén kisgyermekeknél komoly oxigénfelvételi zavarokat okozhat.

Az ökológiai gazdálkodás során nem alkalmaznak szintetikus, a növények szöveteibe felszívódó permetszereket. A növényvédelem szinte teljes egészében a károsítók elterjedésének megelőzésén, illetve a gyomok mechanikai irtásán alapul.

Az integrált növényvédelem nagyobb hangsúlyt fektet a kártevők megjelenésének megelőzésére és a megjelenésükre alapozott permetezésre.

Ennél a termesztésmódnál kerülni kell a környezeti szempontból legnagyobb kockázattal bíró növényvédő szereket is.

A kockázatok csökkentése érdekében a hazai szezonális, és kisebb növényvédőszer-igényű termékek (pl. zöldborsó, savanyú káposzta), és az ökológiai, esetleg integrált növényvédelmi módszerekkel termesztett zöldségek és gyümölcsök fogyasztását javasoljuk.

Levegő Munkacsoport

Készült a SIGRID RAUSING TRUST támogatásával

**MI CSAK
VEGYSZERMENTESEN AJÁNLUJUK!**